

باید روابط سیاسی خود را نیز گسترش دهیم. بنابراین ما می‌توانیم حساب کنیم، هرچه روابط اقتصادی و درگیری‌های کشورها در روابط اقتصادی بیشتر باشد لازم است که روابط در سیاست خارجی هم میان کشورها به یکدیگر نزدیکتر گردد. این دو عامل به یکدیگر وابسته هستند. یعنی اگر ما بخواهیم در زمینه سیاسی، گسترش روابط با اروپاییان را تجربه کنیم، باید طبیعتاً مرافقه اقتصادی مناسبی هم با آنها داشته باشیم. اگر هم می‌خواهیم در اقتصاد پیشرفت کنیم، باید مواظف رفتار خود در سیاست خارجی باشیم. شایان ذکر است که این به معنی این نیست که کشورها استقلال خود را از دست می‌دهند، بلکه مقصود این است که چارچوب‌های معین و مشخص و قابل رویت برای همه در سیاست خارجی داشته باشیم. در شرایط فعلی ما به این رسیدیم که این چارچوب‌ها را قالب سیاست خارجی خود قرار دهیم. بنابراین این دو عامل که ربط وثیقی با یکدیگر دارند را باید با هم در نظر بگیریم. اگر ما شرایط اقتصادی خوبی را فراهم کنیم، اما نتوانیم در سیاست خارجی خود از آن استفاده کنیم، به صورت یکسویه عمل کرده‌ایم. طبیعتاً چنین روندی در صورت انجام بالعکس هم نتیجه مطلوبی را متوجه کشور نخواهد کرد.

با توجه به بحران روابطی که میان مسکو و اتحادیه اروپا به وجود آمده و همچنین با عنایت به جاه طلبی‌های مسکو، ایران می‌تواند از طرح تکثیر منابع انرژی اروپا بهره گیرد و به تأمین کننده بخشی از منابع اروپا تبدیل شود؟

من فکر می‌کنم خیلی نباید وارد این بازی‌ها شویم. ما باید اهداف خود را مشخص کرده و بدون توجه به این بازی‌ها اهداف خود را دنبال کنیم. علت این است که روابط سیاسی اروپا و روسیه به شدت به هم گره خورده است. ضمن اینکه روابط اقتصادی میان این دو کشور هم بسیار با یکدیگر در ارتباط است. از طرف دیگر هم اروپایی‌ها به دلایل تاریخی از قدرت گرفتن روسها نگران هستند؛

می‌توانیم ظرفیت‌های خود را در رابطه با مسائل اقتصادی، پیش ببریم و دیگر اینکه چگونه می‌توانیم از این ظرفیت‌های به وجود آمده در بخش روابط سیاسی استفاده کنیم. من فکر می‌کنم بهتر است به صورت مستقل به این دو بخش پرداخته شود. در درجه نخست آیا در شرایط کنونی زمینه‌ای ایجاد شده که ما بتوانیم از کشورهای خارجی که ما را تحت تحریم قرار دادند استفاده کنیم یا خیر؟ به زعم من موقعیت ما در این رابطه، از شرایط نسبت به سال گذشته، در همین مقطع زمانی بهتر است و اروپاییان و شرکت‌های اروپایی آمادگی دارند که با ما همکاری داشته باشند. باید توجه کرد که در زمینه انرژی حرف اول را آمریکایی‌ها می‌زنند ولی خوشبختانه امروز به خاطر ایجاد شرکت‌های بزرگ چند ملیتی، ما می‌توانیم از اروپایی‌ها هم با تکنولوژی که آمریکایی‌ها دارند، استفاده کنیم، اگرچه آمریکایی‌ها هم علاقه‌مند هستند که با ایران همکاری داشته باشند. ولی در رابطه با اروپایی‌ها هم تکنولوژی و هم تأمین مالی می‌تواند مورد بهره‌گیری قرار گیرد. واقعیت این است اگر موضوع تحریم‌ها را به نحوی و به شکل شایسته‌ای حل نماییم یعنی تکنولوژی که امروز ما به آن نیاز داریم نزد اروپایی‌ها است و می‌توانند آنرا در اختیار ما بگذارند. دوم هم اینکه مبالغی که ما احتیاج داریم تا از این تکنولوژی‌ها استفاده کنیم و بهره‌های لازم را در زمینه انرژی و صنایع وابسته به انرژی ببریم را هم اروپایی‌ها قادر هستند به ما دهند. بنابراین در سطحی که ما در شرایط فعلی در آن قرار داریم، اروپاییان قادر هستند که ما را از این سطح ارتقا بخشند. دوم اینکه آیا این امکان وجود دارد که ما از ظرفیت به وجود آمده در بخش سیاسی هم استفاده نماییم؟ طبیعتاً پاسخ مثبت است. هرچه درگیری‌های اقتصادی بین کشورهای جهان بیشتر می‌شود، اجبار فراهم شدن روابط سیاسی میان آنها نیز فزونی می‌بخشد. یعنی ما را مجبور می‌کند که این روابط اقتصادی را نگاه داریم،

تحریم‌ها هم به این مشکلات افزوده شد که ما نتوانیم قابلیت‌های خود را به دنیا نشان دهیم و آنها را ثابت کنیم و از آن بهره‌گیری نماییم. بنابراین در بخش‌هایی که ما در آنها اولویت داریم و یا دیگر بخش‌های صنعتی که آنها به ما وابسته هستند، متأسفانه حرف چندان‌ی را برای گفتن نداشتیم و باید تلاش کنیم تا بتوانیم این حرف را در دنیا ایجاد کنیم. بر این اساس در پاسخ مشخص به سوال شما، من معتقدم در ابتدا این مشکلات اساسی که در سیاست خارجی وجود دارد باید مرتفع شود، سپس در پی گسترش تعامل در زمینه انرژی با اروپا و همچنین استفاده از آن ظرفیت‌ها در این راستا انجام دهیم.

نقشی که کمپانی‌های نفتی اروپایی به عنوان یک واسطه و در جهت تعامل میان ایران و اروپا می‌توانند بر عهده بگیرند را تا چه حد موثر می‌دانید؟ ایران تا چه حد از این ظرفیت کمپانی‌های نفتی اروپایی در جهت افزایش و بهبود روابط خود و اروپا استفاده نماید؟

سوال شما دو بخش دارد. بخش نخست این که ما چگونه

موقعیت مادر این رابطه، از شرایط نسبت به سال گذشته، در همین مقطع زمانی بهتر است و اروپاییان و شرکت‌های اروپایی آمادگی دارند که با ما همکاری داشته باشند